

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografice „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARITIU ȘI SPINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 3

11 Ianuarie 1942

Anul 105

Două lumi

de V. Branisce

Pe zi ce trece se desenează tot mai limpede contururile despărțitoare dintre cele două lumi până mai ieri contopite.

Este vorba pe de o parte de marea mulțime de țărani legați de glie, prin munca lor istovitoare de fiecare ceas, de muncitorii din vasele uzine sau micile întreprinderi, care contribuie la bunul mers al colectivității, de marea mulțime de intelectuali de toate categoriile. Aceștia toți, la cea dintâi chemare a țării, au lăsat sapă, unealtă și îndeletnicire și înfrățindu-se în același elan au format oastea. Pentru ei nicio jertfă nu părea prea mare, nici o izbândă prea scump plătită. Purtau cu toții în suflete icoana unei țări pe nedrept sfâșiate și au pornit pe calea reparațiilor cu cel mai entuziast elan. Aceasta este țara, lumea dreptelor noastre năzuințe. Dar alături de ea mai vegetase o altă lume. Spun vegetase, pentru că această lume nu a nutrit niciodată vreun ideal, n'a adus nici cel mai neînsemnat sacrificiu pentru binele obștesc și în afară de satisfacerea propriilor interese, n'a cunoscut o altă preocupare.

În vremuri de pace, indivizii din această categorie puteau să-și urmeze neștiințeriți interesele. Nimeni nu li se pune în cale. Din contră, din sânul lor se ridicau, din vreme în vreme, figuri proeminente în locuri de conducere.

Și marea mulțime producătoare de muncă și energie românească se lăsa condusă fără ezitare.

Țara își vedea de treabă. Ea lucra. Ca într'un șantier imens fiecare își menținea locul de răspundere. Iar ceilalți din umbră sau din locuri de răspundere — după împrejurări — beneficiau de foloasele morale sau materiale, foloase ce nu li se cuveneau și nu le erau destinate.

Așa a fost până ieri. Acesta a fost aspectul țării.

Dar astăzi această stări nu mai pot să dăinuiască.

Astăzi între aceste două lumi se trage o graniță de foc și sânge, granița sacrificiului.

De o parte se alege cei ce au bine meritat dela patrie, cei ce de luni de zile în locurile unde se găsesc salvează patrimoniul nostru național, sau stau gata să-și dea contribuția la cea dintâi chemare

De altă parte, pescuitorii în apă tulbure încearcă să tragă foloase din uriașele sacrificii ale țării adevărate. Ei încearcă să agonisească averi, din conjunctura economică în care ne găsim, își pregătesc din umbră o platformă de reabilitare, se sustrag dela obligațiile cetățenești și așteaptă cu nerăbdare clipa, care le va permite să iasă din anonim și să-și revendice pe față un loc de cinste.

Dar clipa aceea nu va veni niciodată.

Pentru că acela care a rămas nesimțitor la durerea de azi a țării, acela care n'a avut nimic să-i dea, ci doar să-i ceară, acela care n'a pus o fărâmă de suflet, de jertfă sau de sânge la temelia așezării noastre viitoare, nu are ce să caute în rândurile noastre.

Între cele două lumi se deschide o prăpastie.

Țara de mâne

de Ion Colan

În ori ce caz nu va fi nici cea de ieri, nici cea de azi.

Țara de ieri!

Să-i spunem numai faliment, ocolind cuvântul fraudulos. Din inventarul pe care ni l-a lăsat, din silozurile de acte în regulă, din avalanșa așa numitelor valori cu putere circulatorie, expertul neputând scoate nici măcar un concordat, a tras cu creionul roșu o cruce. Rezerva permanentă de 17 prim-miniștri, șefii celor 17 partide constituționale și mai puțin constituționale, se epuizase. Cele două-trei excepții, oameni de caracter și de adânci convingeri, n'au mai putut schimba nimic. Tările politicianiste fuseseră mulse după toate regulile de exploatare ale stărilor respective. Baciul, făcut iar nu născut pentru a fi baciul, a luat smântâna. Ciobanii s'au mulțumit cu untul și zărul, iar ce a mai rămas, a revenit, integral, țării.

Hotărât lucru: Țara de mâne nu va mai putea fi Țara de ieri.

Oricine va încerca s'o reînvie, schimbând doar fațada, pentru a ascunde vechile sisteme, ne va găsi dincolo de baricade, gata să-i opunem un formidabil: Nu!

Țara de azi!

Eroică sfortare de a zidi casă nouă. Suntem de-abia la înlăturarea molozului, rezultat din dărâmurile provocate de califi parăzilor de odinioară. Un zid a fost ridicat spre răsărit și ca să nu se mai dărâme, am zidit în el trupuri de ostași. Pentru mai multă siguranță, contraforturile le-am proptit în malurile Bugului.

În interior dorință sinceră de a transforma totul în uzină. Țara lucrează,

dar simți ieșind din noapte șacalii poftelor nesăturate. Ici-colea, îi vezi urcând scările binalelor. Alături de zidarii ideei țării, apar vedenii care ne îngrozesc. Dau din coate, își arată meșteșugul vorbeii, se strecoară când sunt încolțiți, aluneacă, se târăsc, reușind de atâtea ori să profite din sbuciumul tuturor celor încleștați în lupta de înlăturare a cauzelor care ne-au făcut să suferim atâtea.

Casa are încă geamuri sparte și zidul de sprijin din spre Apus al întregului edificiu încă nu s'a ridicat

Deci nici țara de azi nu poate fi țara de mâne.

Țara de mâne!

E nefolositoare ocolirea anumitor probleme, pentru că aceasta provoacă dărâmări sutlețești, imposibil de refăcut prin var, cărămidă sau discursuri, cum făceau cei din țara de ieri.

Două sunt întrebările de al căror răspuns e condiționată țara de mâne.

Prima întrebare privește geografia românismlui, din cuprinsul căreia Ardealul face parte integrantă.

Fără îndoială, în situația de azi, pricepem de ce răspunsul întârzie.

Ceea ce nu însemnează că nu-l așteptăm și că nu suntem gata să ne dăm, și noi, măcar vieța pentru formularea lui, cu tărie pe veac.

A doua întrebare privește vieța internă, al cărei crez numai unul poate să fie: Virtutea. Și jos și în etajele superioare. Că nimeni n'ar putea munci liniștit la parter, dacă la etajul al doilea s'ar declara un incendiu.

Un mare prieten al Românilor

Profesorul ERNST GAMILLSCHG

de N. Georgescu-Tislu

Directorul Institutului de cultură germană din București este azi una din cele mai respectate și iubite figuri culturale din țara noastră. Ne este un vechiu și sincer prieten. Ca specialist în filologia romanică, ne-a cercetat încă din 1914, audiind cursurile celebre ale profesorilor noștri Ovid Densusianu și Dimitrie Onciul. Ca german din Austria, căci e născut în 1887 la Neuhaus (Boemia) a făcut studii la Viena, unde a cunoscut și s'a apropiat de studenții români, apoi la Paris și în mai multe rânduri a întreprins cercetări lingvistice în România, de unde au purces cunoscutele sale publicații: *Oltensische Mundarten* (Akademie der Wissenschaften in Wien, 1919) și *Die Mundart von Serbănești-Titulești* (Berliner Beiträge zur romanischen Philologie, 1936).

Aceste studii se încadrau într'o serie întregă de cercetări temeinice în domeniul aceleiași filologii romane, între care cităm: *Die romanischen Elemente in der deutschen Mundart von Luzern*, Halle a. S. 1912; *Studien zur Vergleichende einer romanischen Tempuslehre*, Wien, 1913; *Grundzüge der galloromanischen Wortbildung*, Genève, 1921; *Romania germanica* (Istoria limbii și așezării Germanilor pe teritoriul vechiului Imperiu roman), Berlin, 1934 și *Ety-mologisches Wörterbuch der französischen Sprache*, Heidelberg.

O atare activitate științifică a avut ca urmare numirea sa în 1926 ca profesor de filologie română la Innsbruck și chemarea în 1925 la catedra similară a universității din Berlin, precum și alegerea ca membru al Academiei Prusiene de științe, al Academiei Române și al altor înalte instituții străine.

Ca profesor universitar în capitala Reichului german, unde are pe lângă sine un lectorat de limbă română și ca președinte al comisiei pentru invita-

— Continuare în pagina 3-a —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Despărțire

Au rămas în urmă
Munții mei, frumoșii,
Au rămas în urmă,
Și cu glas trudit
Clopot de aramă
Ruga sfântă-și curmă.
Colo'n asfințit,
Cu pleoape roșii
Cerul parcă plânge
Lacrimi mari de sânge,
Lacrimi mari și grele
Cum au fost acele
Ce le-ai plâns tu, mamă,
Când ne-am despărțit.

Ecat. Pitiș

B. IORDAN:

DECEBAL

ed. Cugetarea-Delafraș

de Nicolae Albu

O vieță a lui Decebal, scrisă pe bază de documente și legendă, străbătută, dela un cap la altul, de un fluid care ar fi să facă din ea o carte unică, iată ce ar vrea să fie ultima creație a d-lui B. Iordan.

Știăm mai de mult, din propriile-i mărturisiri, că d-l Iordan intenționa să prezinte o vieță a lui Decebal. Ni s'a părut mai mult decât îndrăzneț gândul acesta. Și, ca pentru un om de al cărui scris ne-am simțit legați, ne-a fost teamă ca nu cumva autorul „Sătelor” să rateze o întreprindere care ar fi să-i reducă prestigiul ulterioarei sale

activități literare. Ni se părea că scriitorul nu va putea stăpâni subiectul, că acesta nu va ajunge în unghiul de intimitate al autorului. Pe de altă parte, un Decebal văzut literar nu poate fi istorie, după cum nu poate fi cel creat de fantezie sau fășnind din legendă.

De aceea — și asta o spunem după ce am citit cartea — păreriile lectorilor d-lui B. Iordan vor fi diverse. Ba unii nu împărtășesc nici tehnica sau procedeele întrebunțate la scrierea ei. N'ar avea importanță obiecțiunea acestora, dacă uriașa figură, proprie basmului ca

Un mare prieten al Românilor

**Profesorul
ERNST GAMILLSCHEG**

de N. Georgescu-Tistu

Continuare din pag. 1-a

rea și primirea cărturarilor străini, a lucrat cu deosebită pricepere și cu mult suflet pentru cunoașterea și prețuirea culturii românești în Germania, organizând vizite și conferințe de științe ale Românilor noștri în centrele culturale germane și înlesnind numeroase călătorii și burse de studii pentru tineretul român. În colecția de studii pe care o conduce, sub titlul *Vom Leben und Wirken der Romanen*, s'a îngrijit și de o serie românească, în care conferențarii români și-au publicat lucrările lor. Dar însuși Profesorul Gamillscheg a vorbit la Academia Prusiană și în alte locuri despre neamul românesc, ale cărui probleme constituiesc pentru Domnia Sa o preocupare științifică statornică.

Era firesc deci ca în anii din urmă, când s'a produs o apropiere politică mai strânsă între Germania și România, astăzi aliate, și se căutau noi drumuri de cunoaștere reciprocă, în deosebi prin crearea Institutului german pentru știință în București, personalitatea culturală cea mai indicată să conducă acest Institut să se impună dela sine, era filologul Gamillscheg. Fără ostentație, cu seriozitatea și destoinicia care-i sunt atributele cele mai firești, vechiul și neclintitul prieten al Românilor s'a așternut pe lucru. În doi ani, zeci de oameni de știință germani au venit, prin grija Institutului, și au conferențiat la București și în alte orașe ale țării. S'au prilejuit astfel și legături personale, care contează mult și în domeniul cultural, nu numai în cel politic, când e vorba de legăturile dintre popoare. Savanții români sunt la rândul-le invitați în Germania, iar schimbările de publicații se fac din ce în ce mai intense.

La această operă de consolidare a unei cooperări intelectuale contribuie și Institutul român dela Berlin de sub conducerea competentă și de prestigiu a Profesorului brașovean Sextil Pușcariu. Cele mai bune raporturi s'au stabilit între cele două Institute și cine a urmărit activitatea lor a simțit cât de mare e sprijinul care pornește din înțelegerea și devotamentul pus în serviciul cauzei comune de către directorul Institutului german din București.

Alături de această muncă luminată de propagandă, cei doi profesori își continuă și activitatea lor științifică la catedră, fiecare la universitatea din capitala celuilalt popor. Prelegerile savantului Gamillscheg la Facultatea de Filosofie și Litere din București au adus noi contribuții filologice la problema originii Românilor. Și mulțumirea noastră, a Românilor, e cu atât mai mare, cu cât, știind probitatea științifică, recunoscută de toată lumea, a Profesorului Gamillscheg, constatăm în concluziile sale confirmarea credinței ce avem în dreptatea cauzei românești. Drepturile

S. Tamba: Iluzie și realitate, poezii

Institutul de arte grafice „Astra” Brașov 1940.

Autorul, vechiu profesor de literatură în Ardeal, și-a adunat, după îndelungată vreme, rodul poetic al unei tinereți care nu se cuvenea să fie uitată.

Intr'adevăr, notațiile lirice din volumul de față sunt demne de atenție și ele aduc mărturia unui cercetător atent la tentațiile câte le pot oferi stihurile.

Titlul, oarecum de bonomă ironie, nu reușește să umbrească textul atât de luminos al cărții.

Imn orașului cuprinde o invocație a acestui *sâmbure de veșnicie*, cum îl numește poetul, și totodată o enumerare a splendorilor răspândite de astru pe pământ:

„Scaperi foc în harnici sape,
Torni argint topit pe ape,
Și aprinzi sclipiri de stele
În cercei și în mărgele,
Iar în roua de pe plante
Fulbere de diamante“.

Priveliștea ruinelor, motiv atât de frecvent în lirica noastră, dă prilej domnului S. Tamba să scrie evocatoarea odă *Subt ziduri străvechi*:

Interesante sunt de sigur și constatațiile lirice din *Tic-tac... tic-tac*, provocate de nesfârșita ritmică bătaie a ornicului.

Noutatea cărții constă însă din câteva poezii pe motive epice — istorice sau folklorice — poezii scrise acum mai bine de 20 ani.

Așa vom aminti *Baia*, la care autorul adaugă următoarea prețioasă notiță: *Scrisă în 1917, cu ocazia aniversării a 450 ani dela victoria lui Ștefan cel Mare repurtată în vechea capitală a Moldovei asupra craiului ungar Matia. Un document al anului și sentimentului în care s'a zămislit.*

Cu toată vechimea lor, versurile își păstrează o plăcută armonie.

*În biserica din Buda
Șapte popi își dau azi truda
Să-i alunge visul-chin
Craiului de neam străin
Fiu al lui Ioan Corvin*

Poezia se termină tot cu o rugă, la căpătâiul învinsului rănit:

*Popi străini,
Popi calvini,
Papistași
Tunși și rași
Și la Putna'n Bucovina
Și-au uitat astăzi hodina,
Vrând să'năbușe lumina
Ce'nunună majestuos
Cripta Spadei lui Hristos,
Care-a 'ngenunchiat trufia
Craiului ungar Matia.*

De remarcate sunt de asemenea: *Pădurea arsă*, în care ni se arată că nici corbul nu mănâncă din cadavrul

noastre asupra pământului în care ne-a plămădit Dumnezeu ființa, devin astfel, subt ochiul nepărtinitor al științei, intangibile în fața cupidității dușmanilor. La întărirea granițelor noastre și la fixarea unui rol măreț al Românilor în Sud-Estul european pronia a hărăzit o

Cronica literară

**Botezul
Domnului**

Botezul Domnului: praznic împărătesc bogat în har și lumină.

Atunci s'a deschis cerul și Sfânta Treime s'a arătat pământului înghețat și incremenit atâta vreme în păcat.

Glas din ceruri s'a vestit omului că nu-i părăsit, nici uitat de Dumnezeu.

Voi, ne spune părintele ceresc, m'afi uitat și ați călcat sfatul meu; prea mult v'afi îndepărtat de mine și ați rătăcit în întuneric.

Deșertă a fost trufia voastră, zadarnică și istovitoare a fost truda de până acum, „nicio sforțare a minții voastre nu vă poate scoate din întuneric“; sufletul vostru prea mult s'a turburat și nesiguranța v'a cuprins pe toți.

Acum, Duhul Sfânt, în chip de porumbel, s'a arătat, vestind pace pe pământ.

Fiul lui Dumnezeu schimbă cursul apelor, binecuvintează Iordanul și vestește mântuirea lumii.

Cerul și pământul se împacă. Tatăl din ceruri proclamă neamurilor pe Isus Hristos Mântuitorul nostru: „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit“.

Voi nu treceți grăbiți și nepăsători pe lângă chemarea Domnului

Nu vă cheamă un om, nici chiar un proroc sau un înger. Fiți atenți că nu este sgomot confuz, niciun tunet din ceruri, ci Dumnezeu Tatăl vestește pământului pe Fiul său iubit, care să ne împace, ca iară să câștigăm raiul pierdut odată.

„Numai prin har sunteți mântuiți“; ieșiți prin sfântul botez din stăpânirea întunericului și a morții și intrați în sfânta lui biserică, ca să vă îmbrăcați în lumina de sus, să fiți fiii luminii și ai Părintelui ceresc, care și-a trimis pe Fiul său iubit să-L ascultăm.

Pr. I. S.

Poșta redacției

Di avocat Nicolae Costea, din București, ne trimite 1000 de lei, abonament pe anul 1941, cu urări de a ne continua scrisul așa cum îl înțelegem noi.

Îi mulțumim și pentru abonamentul incincit, și pentru cuvintele de îndemn. Îl asigurăm, pe de altă parte, că acei care așteaptă un semn dela noi îl au de foarte multă vreme. Ba chiar mai multe *semne*.

Dlul G. Cuteanu, farmacist, fost primar al Municipiului Brașov și Dlul Dr. Al. Suru, insp. Gral veterinar, le mulțumim pentru abonamentele a 1000 lei pe 1941.

rând: *Vimminacium* și *Tapae*. Cea dintâiu mare bătălie pe pământ Daciei: *Tapae*. „Dela cucerirea ultimelor triburi germane de pe Rin, el n'a mai întâlnit o împotrivire așa de metodic condusă ca aceea a lui Decebal“.

În descrierea luptei dela *Tapae*, cum puține avem (pag. 168), surprindem la d-l Iordan temeinice cunoștințe din strategia și tactica de luptă a timpului: formațiile de apropiere, și formațiile de luptă (pag. 170—171); nu mai puțin apreciem strădania autorului, de a ne face cunoscută topografia locului în termenii de azi. Și totuși lupta dela *Tapae*, cu toată rezistența aproape supraomenească a Dacilor, o câștigă Traian. „S'ar putea spune că gloria acestui războiu se datorește, în cea mai mare măsură, acestor unități (Cavaleria mauretana și trupele auxiliare germane, care au intervenit într'un moment critic pentru Romani).“

Urmează capitularea. Umilinte, sfâșietoare deprimări, dar niciun disperat. Nestatornică fire a omului, dorul

de libertate absolută, dă o nouă iluzie care va remonta sufletul dac. Un uriaș efort, și munții se asociază cu stăpânii lor de veacuri, amenințând prin vârfuri de cetăți ridicite pe creștete, pe recentul subjugător.

Al doilea războiu daco-roman, purtat doi ani, aduce după sine desființarea regatului dac, dărâmarea cetăților dace și colonizarea țării cu elemente din imperiul roman. Interesul lecturii, susținut nu numai prin evoluția acțiunii, careia d-l Iordan îi imprimă un patetism fluid și sincer, precum și printr'o cadență vioaie a stilului, dar mai ales prin culoarea afectivă a conținutului narativ, în care oricine poate ghici desvoltarea ulterioară a neamului nostru, cu un bogat inventar de virtuți și defecte, rămâne același, dela început până la sfârșit. Pe aria dimensională a istoriei poporului geto-dac, dela Dromichete prin Burebista și Decebal, fragmentul de viață, supravegheat de ultimul, e cel mai măreț, dar și cel mai tragic. După

ce ai parcurs spațiul cărții, imposibil să nu accepți, spre a explica eșecurile consecutive (*Vimminacium*, *Tapae*, *Tibiscum*, *Sarmizegetusa*) ale lui Decebal, intervenția unei fatalități oarbe.

Vii, ba poate excepționale percepții — cu fața spre trecut — fac ca să defileze în cartea d-lui B. Iordan atâtea figuri dioscurice.

Dacă n'am fi întâlnit numele a peste treizeci de istorici, începând cu Herodot și sfârșind cu Vasile Pârvan, am fi trăit cu impresia că ne găsim în plin basm, cu acei șase „regi“ — la șase regate getice, în ființă la urcarea pe tron a lui Oct. August: Roles (*Do-brogea*), Duras, Diacomes, Scarylo, Daplyx, Diraxes. Toți vor dispărea subt uriașul tăvălug al forței romane. Am comite o impietate neamintind pe cei doi intimi colaboratori ai lui Decebal; marele preot, campoduce și șef al armatei, Vezina, ori pe ostașul desăvârșit, care a fost Dieges, fratele aprigului rege. Retorsunea faptului istoric, prin evocare, capătă amprente tempera-

mentale și expresia verbală a unui scriitor, care, dacă n'a avut suficiența culturală spre a pătrunde în interiorul epocii vizate, a avut destulă vibrație launtrică pentru a însufleți, până la o formă desăvârșită, timpul și oamenii din istoria Daciei. Ficțiunea e numai un accident, în „Decebal“, deși „passeis-mul“ d-sale, va da prilej la asemenea judecăți. „Decebal“ e solid construit și scris cu pasiune. Ne oferă o lectură stenică, dacă nu relevatoare. Și totuși, după ce l'ai citit, simți o umbră în suflet: că nu acesta e *Decebal* pe care l'ai purtat și-l porți în inimă. Căci ceea ce spuneam la început, Decebal e creat de imaginația fiecăruia și poartă această particularitate. El nu poate fi prezentat așa, decât *halucinant*. Părerea noastră e că Decebal, rege de cremene și prieten al vulturilor, are un singur corespondent, pentru a fi înțeles: „Făt-Frumosul“ basmelor noastre.

Ce nu ne-a plăcut în „Decebal“-ul d-lui Iordan, e violența de limbaj din „Preludiu“; săgeți trimise celor care ar îndrăzni să-i discute cartea...

VIRTUS EUROPAEA REDIVIVA

de A. A. Mureșianu

Cu toată diversitatea raselor și limbilor Europei și cu toate conflictele provocate de aceasta în decursul veacurilor între diferitele ei state, totuși putem constata că în vremurile de grea cumpănă un sentiment superior de solidaritate le-au făcut să uite certele trecătoare și luptele fratricide și să se unească întru apărarea bunurilor lor comune, a culturii și creștinătății.

Europa a început a deveni o realitate în momentul când popoarele ei germanice asimilându-și, sub influența îndelungată a imperiului roman, civilizația latină și primind religionea universală creștină, au întemeiat puternicele state și organizații politice ale evului de mijloc care au salvat și transmis vremurilor de astăzi moștenirea spirituală a antichității.

Concepția de stat a evului mijlociu a ridicat deasupra tuturor veleităților de rasă și limbă *ideea solidarității culturale a popoarelor Europei*, supunând-o universalismului cosmopolit al bisericii romane și dominației limbii latine. Nici Carol cel Mare, nici Frederic Barbarossa, nici ceilalți împărați „romano-germani“ de mai târziu nu s'au considerat pe sine niciodată ca domnitori „naționali“ germani. Cultura ajunsese un bun comun al popoarelor europene, fie că ea pornea dela universitățile din Bologna sau Paris, fie că venea dela Praga, Viena sau Heidelberg.

Renașterea italiană și-a revărsat binefacerile ei nu numai asupra popoarelor romanice, ci și asupra statelor și popoarelor nordice, iar puternica influență franceză a transmis cultura și spiritul latin nu numai Anglo-Saxonilor descendenți ai piraiților germanici, ci și Germanilor. Cine nu cunoaște faptul stăpânirii culturii franceze chiar și la curtea lui Frederic cel Mare care și-a scris operele sale în limba franceză și care n'a fost, poate, niciodată mai fericit, decât atunci când a putut numi pe Voltaire oaspele său?

Solidaritatea Europei s'a manifestat însă dela început și pe terenul ar-

melor. Ce s'ar fi ales de civilizația ei, dacă Romanii nu înfrângeau în alianță cu Germanii, pe Huni pe Câmpiile Catalaunice, dacă Carol Martel și nepotul lui, Carol cel Mare, nu zdrobeau pe Mauri la Poitiers și pe Huno-Avari pe țărmii Tisei; dacă coaliția principilor ei de mai târziu n'ar fi oprit la timp puhoaiile tătare și turcești în drumul lor și dacă cei doi Napoleoni, unchiul și nepotul, n'ar fi pus, la 1812 și 1855, cel dintâi zăgaz expansiunii moscovite?

European a fost Carol Quintul care spunea că: „De atâtea ori ești om câte limbi vorbești“; european a fost vestitul izgonitor al Turcilor din imperiul austriac, Eugeniu de Savoia, care sintetiza prin însăși iscălitura numelui său în trei limbi — „Eugenio von Savoy“ — solidaritatea italo-germano-franceză.

Europeni au fost Mircea, Corvinii, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, aliat al împăratului Rudolf II în lupta „pentru creștinătate“.

Europeni au fost aproape toți marii învățați, cugetători și scriitori ai Europei până în vremurile mai noi. European a fost Dante, al cărui ideal era, după Gabriel Charnes, un fel de uniune generală a genului omenesc, de solidaritate creștină, realizată prin răsturnarea tuturor barierelor naționale. European a fost Montesquieu, unul din stâlpii culturii spirituale a Europei, care scria acum două sute de ani: „Dacă aș ști ceva folositor patriei mele, dar ceea ce ar fi spre paguba Europei și a genului omenesc, eu aș considera-o de o crimă“. Europeni au fost Schiller, Goethe și Kant care spunea că *popoarele Europei vor trebui odată să se supună unei discipline supranaționale*.

European a fost Napoleon I care mărturisea el singur în „Memorialul“ de pe Sf. Elena:

„Unul din gândurile mele cele mai mari a fost aglomerațiunea, concentrarea aceluiași popoare geografice, pe care le-u despărțit și împrăștiat politica și revoluțiunile. În Europa trăiesc răspândiți treizeci de milioane de Fran-

cezi, cinsprezece milioane de Spanioli, cincisprezece milioane de Italieni, treizeci milioane de Germani. *Eu aș fi vrut să fac din fiecare din aceste popoare un singur și același corp național*. După această simplificare sumară ar fi fost mai ușor de a porni spre ținta idealului frumos al civilizațiunii. În împrejurările acestea s'ar fi aflat mai multe șanse de a introduce pretutindeni *unitatea codurilor, unitatea principiilor, părerilor, sentimentelor, vederilor și intereselor*. Atunci, poate, mulțumită lumii răspândite în univers, va fi permis a ne închipui pentru *marea familie europeană*, aplicarea congresului american sau a Amphyctionilor Greciei. Și în cazul acesta ce perspectivă de forță și mărire, de fericire și prosperitate! Ce spectacol grandios și măreț“.

Pentru realizarea scopurilor sale Napoleon nu putuse găsi însă, decât forța armelor. El a combătut pe Prusieni și a intrat la 1806 victorios în Berlin, pentru că aceștia se aliașera cu cel mai mare dușman al său — și al Europei — cu țarul Rusiei. N'a pornit el apoi campania împotriva Rusiei cu o armată compusă din aproape toate națiunile Europei? Cea mai mare imperfecțiune a ultimei păci a fost tocmai faptul că ea nu rezolvase cea mai importantă și complicată problemă a viitorului Europei, problema imperiului poliglot, anahronic și anarhic al Rusiei. Se putea aștepta dela egoismul popoarelor din afara granițelor Europei să cunoască și să pătrundă problemele mari interne ale Europei, cel puțin în măsura în care le pătrunseseră odinioară regina Victoria, colaboratoarea lui Napoleon III în războiul Crimeei?

Astăzi toate semnele vremii ne arată că virtutea europeană debarasată de speculația unora și parvenitismul american e pe cale a-și relua rolul ei de mult pierdut și a duce la definitivă izbândă planul măreț și ideal al înaintașilor.

Educația țăranimii

Școlile țăărănești

de Dr. N. Căliman

N'am putea spune, că pentru educația țăranului nostru s'a făcut prea mult până acum. Intreaga lui educație se mărginea la școala primară, pe care o făcea, mai mult sau mai puțin năcăjit, aproape fiecare țăran și țărăncă. Cititul și scrisul și-l însușea în școala fiecăre, așa că analabetismul se redusese la noi în multe părți ale țării, foarte mult.

Dar la atât se reducea întreaga educație a țăranului nostru. După timpul școlarității educația lui era lăsată și pe mai departe în grija bunicilor și străbunicilor. Aceștia învățau pe fiecare obiceiurile bune ale portului, cântecului și jocului, pe cele ale omeniei, cinstii și dragostei de neam, care au dat puterea neamului nostru de totdeauna. Au învățat însă pe fiecare și felul străbunilor de lucrare a pământului și de creștere a vitelor, cu aceleași obiceiuri ale străbunicilor de îngrijire a copilului și a sănătății. Și acestea nu mai corespundeau timpurilor și greutăților vieții de azi.

Puțini își băteau capul, ca să i se dea țăranului și educația de care avea nevoie și pe care o cereau timpurile. Numai în satele care aveau noroc de preoți și dascăli idealști și inimoși, se făcea și această educație a țăranului. În astfel de sate norocoase, prin vorbe și îndemnuri, prin fapte și exemple, se făcea educația țăranului și în timpul de după școală. Și ele înaintau văzând cu ochii. Rodul câmpului lor creștea, vitele de rasă se înmulțeau, casele și

curțile luau altă înfățișare, se umpleau cu copii frumoși și sănătoși și nu mai erau cercetațe așa de des de boli ne-moase; bogăția și bunăstarea luau locul sărăciei și mizeriei.

Păcat însă, că astfel de sate erau foarte puține. În cele mai multe nu se mai făcea nimica, după timpul școlarității, pentru luminarea țăranului și țărăncei noastre. Și numai școala nu ajunge. Trebuie făcută educație țăranului și după școală. Pământul trebuie altcum muncit, decum o făceau bunii noștri strămoși. Trebuie căutate noi și noi mijloace pentru a scoate din pământ mai multă bogăție. Țărăncea trebuie să știe să dea copiilor altă îngrijire pentru a-i păstra sănătoși și a-i feri de multe boli. Fiindcă timpurile s'au schimbat. Și în contra timpurilor grele nu se mai poate lupta numai cu mijloacele vechi.

„Astra“ a avut, dela întemeierea ei, ca unul din țelurile de căpetenie, bunăstarea țăranului. Și a încercat în tot trecutul său să-i facă educația cerută de schimbarea timpurilor. Prin graiu viu și scris a făcut totul, ca educația din școala primară să fie completată cu toate cunoștințele de care are nevoie țăranul și țărăncea.

Era o acțiune frumoasă, care a adus multe roade. Dar nu era o acțiune sistematică și cu o continuitate bine asigurată.

Din gândul unei sistematizări a acțiunii pentru educația țăranului s'au născut școlile țăărănești ale „Astrei“. Se

urmărește, cu aceste școli, ca în ele țăranul să învețe tot, ce are nevoie pentru o cultivare bună a pământului. Să învețe în ele cum trebuie să fie un cetățean bun, moral și cu frica lui D-zeu, folositor sieși familiei și neamului. Iar țărăncea să învețe, cum trebuie să fie mamă și gospodină bună, cum să-și îngrijească curtea și casa, cum să-și hrănească și să-și păstreze sănătoși copiii și familia și cum să-i ferească de rele și de boli.

Toate acestea nu pot fi învățate în școala primară, când mințea copilului nu le poate înțelege și reține pentru viață. Ele trebuie învățate în timpul de după școală, în școlile țăărănești.

„Astra“ își reia această muncă de educare a țăranului, întreruptă din cauza împrejurărilor din ultimii ani. Este o acțiune prin care se va putea crea un nou țăran pentru Statul nou pe care-l așteptăm.

Conferințe la safe

În ziua de 27 Dec. 1941 Dl. Dr. Suci Sibianu din Brașov a ținut în comuna Vlădeni, în cadrele „Astrei“, conferința „Sănătatea trupeză și sufletească“.

Atât tineretul care și-a întrerupt hora, cât și poporul, în foarte mare număr, a ascultat cu deosebită atențiune frumoasa conferință.

Carnet contemporan

de Aurel Marin

IX.

Intre alte neajunsuri, pe care nu ni le precupește războiul, vom aminti unul care ne săcăie pretutindenea, răpindu-ne cel mai mare bun de pe lume: liniștea.

Este omul războiului.

Termenul nu este tocmai propriu, în această întrebare, fiindcă acest om nu aparține frontului și nici nu ajută în vreun fel pe ostași, ba nici sentimente războinice, luat din scurt, nu manifestă.

Pașnic, ca o vrabie, l-am numi *omul patriotismului*, dacă și acest al doilea termen nu ar cuprinde în semnificația lui o robustețe care nu se potrivește cu modestul meu ins.

L-am putea numi, pe mai bună dreptate, *omul momentului*, dacă definiția nu ar fi prea vagă. Și nici *omul zilei* nu i-ar dispăcea, dacă n'ar acoperi prea puțin din ceea ce este.

Il întâlnim în vreme de războiu, căci mâne, dacă înreșul luptelor se potolește, el dispăre fără de urmă.

Cu mustră îngrijorată și cu actoricești inflexiuni în voce, discută numai chestiunea războiului, în care arată competență și informație.

Nu există domeniu al vieții actuale în care să nu fie la el acasă.

Veșnic nemulțumit visează cu ochii deschiși.

Nu l-ați întâlnit în fiecare zi?

Eu mă împiedec mereu de el și recunosc că uneori argumentele-i mă dezarmează. Nu poți deschide gura. Nu-i poți rezista. Știe tot, de te miri de unde le mai scoate. Cu pasiune neegalată, scormonește toate mizeriile iscate de starea excepțională și pune degetul pe rană: aici, și aici, și aici. Nu-l sinchisește cenzura, pe care o acopere cu elogii.

Duce svonorile ca pe plăcintele calde, îmbiindu-te cu desinteresată voie.

Adeseori aruncă, în stânga și în dreapta, meșteșugite ocări. Că are cui. Dar m'am săturat. Acum câteva ore, când m'a oprit în drum, ca să-mi împărtășească ultima noutate, i-am tăiat-o scurt, cu aer confidențial:

— Șt! Știu... Știu tot!

Pentru cetitorii noștri

„Gazeta Transilvaniei“ a primit de Anul Nou, dela o seamă din cetitorii ei, urări emoționante prin unitatea de simțire a celor ce ni le-au trimis.

Tuturora le mulțumim aici, asigurându-i că vom rămânea mobilizați în jurul Gazetei până când dreptele noastre revendicări teritoriale vor fi împlinite.

Știri din Dârste

Donații. D-l Dumitru Voina, proprietarul întreprinderilor Metalurgice din Brașov și București, a dăruit de sărbătorile Nașterii Domnului suma de lei 20.000 pentru săracii din parohie.

Dl Dr. Ion Voina, proprietarul fabricii de ciocolată Alexe Popovici, a dăruit pe seama Bisericii din Dârste suma de Lei 50.000, din prilejul ace-luiași praznic.

N. B.

Farmacii de serviciu

Dela 10 până la 17 Ianuarie a. c. se va ținea serviciu de noapte, de amiază și duminică în farmaciile „La Ursu“, Carol Schmidt, Cetate, Str. Hirscher 14 și „Hygiena“. Rudolf Kugler, Strada Lungă 81 (Brașovul vechiu).

Etnicul sau istoricul?

de I. Bozdog

Di Guido Landra a ținut, la Brașov, trei lecții despre concepția rasială fascistă. Asupra acestor prelegeri s'a făcut, în coloanele gazetei noastre, o amănunțită dare de seamă. Pe mine mă interesează aci extrem de importante concluzii pe care le-a pus, subliniind D-sa, cu toată autoritatea de savant antropolog, că *etnicul este elementul dominant și însăși rațiunea ideologiei rasiale italiene, care va trebui să iasă biruitoare și va servi de temelie așezării noii Europe.* Acest adevăr axiomatic stă la baza întregii doctrine rasiale fasciste și național-socialiste, care condamnă la fel de energic orice amestec de sânge străin, care nu cauzează decât degradarea și desfigurarea raselor. Concepția italiană însă este mai subtilă și mai puțin exclusivistă față de încrucișările între speciile aceleiași rase, pe când național-socialismul stă pe baza purismului și exclusivismului rasei germane.

Impotriva amestecului cu sânge semit are aceeași atitudine fermă și una și cealaltă concepție.

Ca bază a viitoarei așezări europene și mondiale ambele concepții se razimă pe *etnic*, iar punctul de vedere istoric nu-l află admisibil, decât până la o anumită limită, la care etnicul are încă vigoarea necesară pentru a fi element capabil al cătuitor de stat.

Enumerarea acestor principii m'a transportat în atmosfera înfocatălor discuții dintre anii 1867—1914, când în defuncta monarhie, cioclii concepțiilor istorice duceau o acțiune de distrugere contra naționalităților, cu un zel care tulbura liniștea întregii Europe. Zadar-nice erau protestele celor aproape 60% ale „supușilor” destinați asimilării pentru ca să se nască și înfăptuiască un *stat național-unitar*, și sunau la urechea surdului și argumentele bărbaților de știință, care arătau că invocarea drepturilor istorice este un anahronism, care vrea să invie epoca domniilor feudale, când masele omenești erau considerate simplă marfă, asupra căreia dispuneau pe bază de donațiuni și moșteniri. În acele epoci amestecarea neamurilor se făcea inconștient, lipsindu-le maselor conștiința națională, iar cei ce

protestau erau masacrați sau isgoniți de deținătorii puterii.

Metodele de asimilare întrebunțate de către aderenții metodelor istorice constau într-o serie de măsuri abuzive și forțate pentru desbrăcarea maselor de alt neam de ființa lor etnică și în contopirea lor în masa stăpânitorului.

Aceste metode le înfierează deputatul *Keiserling* în Parlamentul din Viena, la 1870, spunând: „Imi pare cu neputință, ca în prezent să se aducă în discuție stări de fapt care aparțin altor vremuri, în care țările erau domeniile vlăstarelor dominante, care puteau dispune de ducate și de coroane regale numai datorită privilegiilor și stăpânirilor”. La 1896 scria în „Le Temps” *Albert Sorel*: „Dreptul istoric este un principiu pentru eternizarea abuzurilor. Istoria înregistrează faptele, dar nu le și justifică”.

Profesorul *Auerbach* din Nancy, spunea că pentru a reuși atari încercări mai întâiu trebuie omorite naționalitățile, pentru ca din cadavrele lor să poată lua ființa altele. Nici de atari măsuri nu s'au îngrozit maniacii acelei idei.

Când apoi religia era o piedecă în calea desnaționalizării prin căsătorie, s'a venit cu legea căsătoriilor civile, prin care a reușit să năpădească sângele semit și să îngroașe numărul populației, dar să-l și degradeze în același timp. Despre amestecul acesta au constatat etnograful criminalist că dă cel mai numeros element de depravați și criminali. Talmeș-balmeșul căsătoriilor poporului grec cu Semiții a dus la dispariție acest neam falnic.

Mi-au trecut apoi prin minte numele marilor rasologi de-acum 50-60 ani, care au combătut pe baze științifice popoarele care abuzează de drepturile „istorice”, ca Gobineau, Le Bon, P. S. Mancini, apoi cei de azi ca Dr. Rosenberg și G. Landra, care prin teoriile lor au să înfrunte adversitățile și argumentele lui Bajcsy Zsilinszky Endre, care rămâne intransigent în argumentația istorică, sau, cel mult este pentru un compromis „istoric” și „etnic”, adică și cu varză și cu capră.

D-sa spune: „Nici astăzi nu sun-

tem aplicați să ne încurcăm în superstițiile dogmelor rasiale, căci ne simțim cu un grad mai europeni, decât media europenilor, în baza sângelui hunoturco-ugoric. În același timp ne simțim cu un grad și mai buni europeni ca toți. Stilul politic, capacitatea de creație, în special în lucruri militare, le-am adus cu noi din stepele Răsăritului. Noi am devenit educatorul militar pentru lumea germană și slavă, la care cultura antică greco-romană n'a putut ajunge decât în frânturi”. (pg. 339).

„Chiar principiul etnic, care a fost pus la baza tratatelor de pace pentru a împiedeca dezvoltarea imperialismului german, a fost greșit conceput de către cei din Apus, care n'au ținut seama și de principiul istoric. Noi, stând la mijlocul acestor două concepții, așteptăm ca cei din Apus să nu ducă până la extrem, și în special credem că nu se vor confunda într-o astfel de pozitie falsă a concepției istorice cum fac cu „Sudostrum”, „Lebensraum”, nici exagerări și fantasmagorii cum se întâmplă cu „Grossraum”. Cea mai nouă concepție politică germană exagerează acum importanța principiului „völkisch” și s'a rătăcit în realități istorice pe terenul interpretării gândirii istorice”. „Cumpăna viitoarei istorii ne revine să o ținem noi, în cel mai larg înțeles și realizare istorică.”

Deci: D-l Guido Landra să mai învețe carte dela cei ce dețin secretul dominației și pacificării adevărate a lumii și să nu se facă propagandistul spiritului roman și creștin al viitoarei așezări a neamurilor. În locul gloriei și spiritului Romei antice și mai ales a celei creștine, despre care D-sa spunea că merge pe același drum și este inspiratoarea concepției rasiale și umanitare a fascismului de azi, să învețe a se inspira și închina marelui Coroane din care izvoresc puterile păcii viitoare.

La rândul nostru, suntem convingși, că nimeni nu va îndrăzni să mai discute și pună la îndoială acest minunat instrument de echilibru european. De-acum vor zice toți ușurați: Bine c'a dat Dumnezeu! Unde ar fi soarta lumii, dacă n'am fi avut acest noroc!?

Muncitorimea și „Astra”

Cerc Cultural al Astrei la Fabrică de zahăr Bod

Până bine de curând Fabrica de zahăr Bod era străină. În România înțregită noi, Români, eram prezenți numai în Consiliul de administrație al fabricii, dar eram inexistenți ca muncitori calificați și ca funcționari de conducere. Minoritarii își aveau școala și organizațiile lor culturale. Noi aveam consiliul de administrație. Conducerea minoritară a opus o rezistență la intrarea Românilor în această fabrică, și numai bunătatea românească a făcut să nu i se răspundă așa cum trebuia.

Abia în ultimul timp a crescut puțin numărul funcționarilor români, iar numărul muncitorilor calificați s'a sporit în mod simțitor.

Această schimbare a făcut să se simtă nevoia unei organizări culturale. Și spre cinstea și lauda conducătorilor români din fabrică, ei s'au gândit în primul rând la „Astra”, la organizația culturală care 80 de ani a muncit pentru binele și ridicarea culturală și morală a poporului românesc.

Așa a fost chemată „Astra” să înființeze și la fabrica Bod un cerc cultural al ei. În acest scop ne-am deplasat în ziua de 4 Ianuarie, împreună cu d-l Dr. Crețu, medic primar al județului și d-l Dr. V. Stinghe, vicepreședintele „Astrei”, la Fabrica Bod.

Ne-a fost mare bucuria, că am găsit aici atât la intelectuali, cât și la muncitori, cea mai perfectă înțelegere pentru problemele culturale și o bună înțelegere între ei, cum rareori ne este dat să întâlnim. Eram acolo după ce seara de Anul Nou o petrecuseră toți intelectuali, împreună cu întreaga muncitorime românească din fabrică. Se putea citi pe fețele tuturor apropierea care există între conducători și conduși.

După cuvântul de deschidere a adunării și după cuvintele de încurajare și pline de avânt național ale d-lui Dr. Stinghe, și staturile cumpănite, cumini și pline de grije pentru sănătatea publică ale d-lui Dr. Crețu, s'a ales în cea mai bună înțelegere comitetul de conducere al cercului cultural care, în frunte cu d-l Director al școlii Boadea, se compune din doamne și domni, intelectuali și muncitori deopotrivă. Am plecat cu convingerea că la Fabrica Bod se vor face lucruri frumoase în interesul muncitorimii și al neamului.

Exemplul fabricii Bod ar trebui urmat și de alte fabrici din Brașov. Ar fi bine și de interes național, ca cercuri culturale ale „Astrei” să se înființeze în toate fabricile din Brașov. În cadrele acestor cercuri s'ar putea crea biblioteci, s'ar putea ținea conferințe în mod permanent și sistematic, s'ar putea face serbări și manifestări, care ar produce totdeauna și ar susține apropierea necesară și încrederea reciprocă dintre conducători și muncitori. Și ar întări și susținea sentimentul național.

Știu că mulți oameni de inimă lucrează cu însuflețire în acest domeniu și au făcut multe lucruri frumoase la fabricile din Brașov.

Credem, însă, că ceea ce s'a încercat până acum au fost, nu odată, improvizatii și nu totdeauna a avut continuitatea necesară.

Suntem convingși că sub scutul bătrânei „Astre”, care-și are verificat trecutul prin fapte și rezultate bune pentru binele neamului, se va putea face mai mult spre binele muncitorimii și al conducerii, ca și în folosul întreprinderilor și al națiunii.

Dr. N. C.

Din lumea largă

Cine conduce America

Dacă privim administrația Statelor Unite, pe care președintele Franklin Delano Roosevelt a organizat-o departament cu departament, vedem cât de numeroși sunt Evreii la conducerea statului.

Ministerul Finanțelor este condus de *Henri Morgenthau jr.* Colaboratorii lui Morgenthau sunt: *Henricette Klotz*, născută *Stein*, *Bernard Bernstein*, *Lawrence Howard Seltzer*, conducătorul biroului economic, *Jacob Viner* și „specialistul” *Sidner Jacobs*.

Ministerul Muncii este condus de d-na *Frances Perkins*, de fapt *Rebecca Wutzky*. Ajutorul ei este *Charles Wizanski jr.* care aparține totodată și ministerului de justiție, ca prim-procuror. Pe lângă aceștia lucrează: *William Leiserson*, *Samuel J. Gompers jr.*, apoi *Jakob Perlman*, *Boris Stern*, *Isidor Spring*, *Benedikt Wolf* și *Isidor Levin*.

Aceste două ministere sunt conduse direct de Evrei.

Departamentul Externelor este condus de *Cordell Hull*, care este căsătorit cu evreica *Rosa Witz*. Corespondența și registratura au ca șef pe *David A. Salomon* și secția Asiei Orientale pe *Iosef Earle Jakobs*. Consilier economic și secretar general este discipolul lui Frank-

furter, *Herbert Feis*. Evreul *Jakob A. Metzger* este al doilea consilier juridic; asistent special pentru tratate este evreul *Leo Pasvolksky*. Afară de aceștia sunt și numeroși trimiși americani din „nemul ales”.

Ministerul Internelor are la conducere pe *Haoolh I. Ickes*, un mare prieten al Evreilor. Ambii săi șefi de cabinet sunt Evreii *Felix Cohn* și *Norman Mayer*. Prim consilier juridic este *Nathan R. Margold*, care s'a născut în România. Ceilalți Evrei, *Joel David*, *Wolfsohn*, *Michael*, *Straus*, *David Segal*, *Nathan Straus* și *Ernest H. Gruening* completează sinagoga.

Ministerul Agriculturii cu toate că nu are în capul lui un Evreu, totuși este condus în principiu tot de Evrei. *Mardochai T. Ezekiel* este din 1933 sfătătorul oficial al ministrului. Pădurile statului sunt sub Evreul *Robert Marshall* care are ca ajutoare pe *Philipp M. Glick* și *Monroe Oppenheimer*.

La Departamentul Comerțului stau mărimile: *Arthur Hirsch*, *Nathan Golden* și *Nathanael Engel*.

În Ministerul Poștelor se află Evreii: *Max Cohen*, *Benjamin F. Cohn*, *Harry E. Stine*.

Departamentul Justiției are în două mari posturi pe Evreii: *Harold Nathan*, care controlează poliția politică și *Alberth Goldstein*. Chiar și la Ministerul de războiu este un Evreu, colonelul *Benjamin L. Jacobsen*. Și cu toate că la toți Evreii le este frică de apă, au avut grijă ca și la

Ministerul Marinei să fie doi reprezentanți ai lor: *Charles M. Baruch* și *amiralul Taussig*. Comentarii la această listă sunt chiar de prisos. Cel mult putem să pomenim că mai sunt și niște guvernatori de provincii evrei. Așa semievreul *La Guardia* în orașul New-York, *Herbert Lehman* în statul New-York, *David Scholtz* în Florida. (E.S.S.)

Creștinismul în Japonia

Un număr de 302.826 de Japonezi sunt creștini. Dintre creștinii japonezi 89.119 sunt romano-catolici, 13.012 ortodocși, 34.737 presbiteriani, 33.675 luterani, 28.116 metodiști, 27.238 anglicani, iar restul aparțin altor culte protestante.

Domnii abonați sunt rugați a achita abonamentul pe anul 1941

Administrația

Ziua Domnului

„Poporul din întuneric văzu lumină mare“...

(Ev. Mat. IV, 16).

Alungat din Nazaret, Isus Hristos a fost dus „până în sprânceana muntelui, unde era zidită cetatea lor“, ca să-l piardă. Așa a fost primit în Nazaret Fiul lui Dumnezeu!

Evangelia vieții nu mai putea sta subț obroc, ci vestită oamenilor.

Domnul se retrage tocmai în părțile Zavelonului și Neftalimului, departe spre Nord, în cetatea Capernaum. Aici, în acest orașel urgisit de-atâta potop de vrăjmași ce se scurgeau din Nord, aprinde lumina cerească.

Dacă cetatea Nazaret a încercat să-L piardă, orașul Capernaum L-a primit cu drag. De mult așteptau ei să se împlinească prorocia:

„Pământul Zavelonului și al Neftalimului, spre mare, dincolo de Iordan, Galileia neamurilor, poporul ce zăcea în întuneric, va vedea lumină mare“.

Așa îi mângăea prorocul Isaia în năcazurile lor.

Acum prorocia s'a plinit. Lor, celor ce „ședeau în întuneric și în umbra morții“, lumina le-a răsărit. Fiul lui Dumnezeu aprinde lumina evangheliei între ei și cheamă norodul la mântuire.

Însă „Lumina a venit și oamenii au iubit mai mult întunericul“. Cine umblă în întuneric, nu știe unde merge; crede că urcă spre mărire, dar e drumul pieririi. Rătăcește fără lumina lui Hristos; un nor greu înneacă vieța, iar patimile cresc atât de sălbatic.

Și fără să vrei, ochii se ȋntorc spre răsărit. Acolo s'a stins lumina evangheliei lui Hristos, s'a tăgăduit sufletul, iar pentru Dumnezeu n'au mai lăsat niciun loc. Dacă totuși n'a izbutit să omoare sufletul, l-au slăbit și l-au coborât în rândul altor făpturi. Omul a fost redus, prin dresare și teroare, în rând cu celelalte viețuitoare ale pământului. Atât au învățat: să asculte și să execute. Un om nou s'a născut: om mașină, fără suflet și fără Dumnezeu.

Și ca cea mai sălbatică și crudă fiară, ei au cele mai perfecte și ucigătoare arme: au construit cetăți de beton armat, balauri de oțel și cea mai uriașă și înspăimântătoare oaste.

Nu s'au mai închinat decât lui Moloh. Lui singur i-au slujit.

Din gura lor ieșea foc și brațul amenința tot pământul.

Întăiu pe al nostru. Românul, zămislit și crescut la inima lui Hristos, de atâtea veacuri face strajă Domnului în aceste părți de răsărit.

Pentru patrie și pentru Domnul au căzut atâtea eroi ai neamului nostru. Nu le uitați jertfa! Țineți mereu aprinsă lumina evangheliei lui Hristos. Fiți atenți, când vântul desnaședjii bate cu putere și zgura necredinții împietrește sufletul.

Aprindeți în suflet credința și lumina lui Hristos. Numai prin ea se înalță neamul și sufletul se apropie de Dumnezeu.

Pr. Ioan Scurtu.

Combaterea unui dușman al porumbului

Porumbul ocupă cea mai mare întindere din suprafața arabilă a țării. Cu drept cuvânt România poate fi numită „Țara porumbului“.

În comerțul lumii cu porumb România ocupă locul al treilea.

Producția națională de porumb s'ar putea mări foarte mult, dacă agricultorii ar pune mai multă grijă în cultivarea lui, mai ales că porumbul în multe regiuni formează alimentul de capetenie al populației dela sate.

În Europa porumbul a fost introdus după descoperirea Americii de către navigatorul Cristofor Columb, în anul 1492, de unde a fost adus pe Continentul nostru odată cu tutunul și cartofii.

În România s'a introdus mult mai târziu, după anul 1750, și în scurt timp s'a întins chiar în locurile neprielnice cerințelor naturale ale dezvoltării acestei plante.

Așa s'a întâmplat că porumbul să se introducă în cultura regiunii noastre, deși condițiunile naturale de sol și climă nu îi sunt favorabile.

Porumbul fiind o plantă de regiuni calde nu are ce căuta pe văile și platourile munților, pe unde îl găsim astăzi, pe la o înălțime de 700 m. deasupra nivelului mării.

La această nepotrivire se mai adaugă și o alegere greșită a soiurilor, practicarea unei culturi continue de porumb pe același teren, facerea arăturilor de toamnă, lucrări de îngrijire fără socoteală și în sfârșit nicio luptă împotriva inamicilor porumbului.

Toate acestea fac ca cultura porumbului să nu fie rentabilă în Țara Bârsei și agricultorii, care știu să-și facă socoteala, l-au scos din cultură.

Știind că până la completa scoatere a porumbului din cultura agricolă a regiunii noastre va mai trece mult, credem că este bine să atragem atenția

plugarilor noștri asupra unor lucrări care făcute la timp, pot să aducă o sporire a producției acestei plante.

Pe câmp se găesc și acum multe lanuri de porumb cu cocenii netăiați.

Bine era dacă cocenii se tăiau la timp, iar terenul se ara, pentru a pune viitoarea cultură în condițiuni de creștere cât mai bune.

Nu s'au putut face aceste lucrări, poate din cauza timpului, poate din cauza nepriceperii plugarului.

Cei care lasă cocenii netăiați nu-și dau seama că pagubă își fac pierzând cocenii, care astăzi nu sunt de aruncat, nutrețurile fiind atât de scumpe.

Lăsând cocenii pe câmp, înlesnim iernarea unui dușman al porumbului numit „sredelitorul“ măduvei porumbului, de unde trece în măduva știuletelui pe care îl străpunge în dreptul boabelor.

Producțiunea este foarte mult redusă atât de boabe cât și de coceni, deoarece firele de porumb atacat se frâng de vânt, fiind împiedecată și formarea știuletelui al doilea, care, poate, s'ar fi dezvoltat.

Iarna, acest dușman coboară spre rădăcina porumbului, unde ierneză, fără nicio grijă.

Tăind cocenii cât mai de jos și ducându-i acasă pentru a-i da la vite, nimicim dușmanul, iar culturile viitoare vor da mai mult porumb și coceni.

Vederea câmpului va fi mai frumoasă fiindcă, în acest timp, lanurile de coceni netăiați sunt o dovadă că proprietarul nu prețuește nici arătura de toamnă și nici nu vrea să lupte cu un dușman ce îi micșorează recolta.

ION HOGEA
Ing. agronom

Guiașumii

O autoritate oarecare, — nu-i denunțăm numele, să nu se sperie! — ordonă următoarele:

«Cu data de 6 Ianuarie 1942, prețul maximal pentru produsele de mai jos se fixează după cum urmează:

1. Produse vegetale:

a) Porumbul, în boabe, se vinde în condițiunile Deciziei Nr. 559, publicată în M. O. Nr. 268 din 11 Nov. 1941, cu adausul celor fixate de Decretul-Lege Nr. 3449, publicat în M. O. Nr. 300 bis, din 18 Decembrie 1941.

b) Orzul, boabe, se vinde cu prețul stabilit de Deciziunea ministerială Nr. 193 din 16 August 1941.»

Adică așa, bade Gheorghe:

Dacă vrei să-ți vinzi porumbul, deschizi dulapul bibliotecii matală și cauți Monitorul Oficial Nr. 559

O ordonanță maximaliza- toare model

din 1941. După ce l-ai citit din fir a păr, mai cauți matală și un Decret-Lege din M. O. Nr. 300 bis și gata.

Cât pentru orz e mult mai simplu: Dai o fugă până la oraș, treci pe-o zi-două pe la Primărie, urmărești unde a fost repartizată Deciziunea ministerială Nr. 193 din 16 August 1941, iai note într'un carnet pe care, de sigur, îl ai totdeauna la Dumneata, te ȋntorci acasă unde te-așteaptă neapărat cumpărătorul și-ți vinzi și orzul, conform prețului maximal.

Iar dacă nici acum nu te-ai dumirit, eu n'am ce-ți face!

Ia-ți un avocat să te descurce și... treci și pe la redacție că, vorba bănațeană, baș nici noi nu sântem lămuriți.

i. c.

Parastas

Implinindu-se șase luni dela moartea Revs. Protopop canonic onorar Mihail Hodărnău, se va celebra, în amintirea lui, un parastas în biserica greco-catolică din Brașov, la 11 Ianuarie 1942 la orele 11.

Stimătorii și cunoscuții sunt invitați a lua parte.

Brașov, la 8 Ianuarie 1942.

Familia Defunctului

Dela Crucea Rosie Fiiiata Brașov

Doamnele și domnișoarele care au făcut serviciul efectiv de 5 luni la Spitalele de Z. I.,—având și certificatele de auxiliare sanitare, socotindu-li-se serviciul prestat la spital ca frecvență pentru anul I,—pot urma cursul de anul II, care începe la 20 Ianuarie 1942 la Spitalul Militar; după examene, care se țin la 1 Mai 1942, vor obține brevetul de infirmiere voluntare.

Inscrierile se fac zilnic la Sediul Crucii Roșii Brașov, Str. Lungă Nr. 1, între orele 11—1,

Oficiale

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 517—1942
Serv. Financiar

Publicațiune

Vânzarea cărnii și grăsimii la Brașov

Se aduce la cunoștința populației, că începând cu ziua de 10 Ianuarie 1942, se va pune în vânzare slănină crudă și osânză, precum și carne de da porc și de vită.

I. Slănina crudă, osânza și altfeluri de grăsime se vor vinde la măcelar, iar slănina afumată și untura topită la mezelar, în modul următor:

Câte 250 gr. de persoană în schimbul bonului Nr. 1 și 2; câte 500 gr. în schimbul bonului Nr. 3, Nr. 6, Nr. 8, Nr. 10 și Nr. 15; câte un kg. în schimbul bonului Nr. 13 și 17, iar alte 500 gr. contra bonului Nr 18 din cartela de carne.

II. Carnea se va vinde la măcelari, Sâmbăta, timpul obișnuit, până la ora 5 după prânz, astfel:

500 gr. carne de porc sau de vită, de persoană, contra bonului Nr. 20 din cartela de carne.

Se atrage atenția asupra faptului: cantitatea de carne rămasă, adică necumpărată până Sâmbăta, ora 5 p. m. se poate vinde, după această oră, liber, de către măcelari.

Deoarece grăsimea și carnea se distribuie numai aproximativ, corespunzător persoanelor înscrise la măcelari, aceia care nu au putut fi satisfăcuți în măcelăriile lor, pot merge și la alți măcelari, resp. mezelari, spre a fi împărțaiți cu untura și carnea ce li se cuvine.

Se aduce prin aceasta la cunoștință publicului că rațiile de untură cuvenite în schimbul bonului Nr. 1 și 2 din cartela de carne, (câte 250 gr. de persoană) se mai pot obține numai până la 10 Ianuarie 1942. După expirarea acestui termen cele două bonuri amintite își pierd valabilitatea.

Brașov, 7 Ian. 1942.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu

Banca Centrală pentru Industrie și
Comerț S. A. Turda

Pentru refugiații și expulzații din Ardealul Nord COMUNICARE

Acționarii Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț s. a. Cluj-Turda, expulzați și refugiați din Nordul Ardealului, sunt rugați ca până la 15 Ianuarie 1942 să-și prezinte carnetele de refugiat, ordinul de expulzare sau orice alte acte doveditoare a acestei calități a lor, în copii autentice, Centralei din Turda sau sucursalelor acesteia, pentru a fi trecuți pe tabloul acționarilor care beneficiază de scutiunile și reducerile de impozite directe, proporționale, taxe și alte avantajii fiscale prevăzute în Decretul-Lege pentru scutiunile și reducerile temporare de impozite, acordate expulzaților și refugiaților ardeleni, publicat în Mon. Of. Nr. 281 din 26 Noembrie 1941.

Atragem atențiunea acționarilor interesați asupra avantajilor importante pe care le acordă legea menționată și îi invităm, în interesul lor propriu, de-a prezenta cât mai urgent actele care li se cer prin acest comunicat.

Rafinăria Soc. VACUM OIL CO.
S. A. d. R. din Brașov (fostă Photogen)

caută pentru imediată angajare

**lăcătuși, fevari,
strungari, sudori,
lăcătuși mecanici,
electricieni și
zileri.**

INFORMAȚIUNI

In atențiunea comercianților și industriașilor din Brașov

Inspekția de Mișcare din Brașov, cu data de 20 Decembrie 1941 punând în exploatare o linie de manipulație, în stația Brașov-Triaș, pentru descărcarea mărfurilor sosite în vagoane complete, toate mărfurile, afară de transporturile de animale, zarzavaturi și efecte de strămutare, ce sosesc pentru Brașov în vagoane complete, se vor descărca și transporta la domiciliul destinatarilor, din stația Brașov-Triaș, unde se vor achita taxele de transport și accesorii și se vor îndeplini toate formalitățile de scoaterea mărfurilor, la cassieria de mărfuri care s'a înființat în acest scop.

Pentru meseriașii care vor să se stabilească în teritoriile recucerite la Est

Banca de Credit a meseriașilor anunță:

În multe din centrele mai importante din cele două provincii recucerite, mai este încă nevoie de meseriași. Aceia dintre ei care ar voi să se stabilească în Bucovina sau Basarabia pentru a practica acolo, vor fi înzestrați de noi cu sculele necesare, acordându-le în același timp și o sumă de bani în numerar, după necesități, pentru instalarea și procurarea de material.

Pentru aceasta meseriașul care vrea să se ducă în Basarabia sau Bucovina, trebuie să ne înainteze o cerere în acest sens, la care să adauge:

1. Cartea de meșter (sau un duplicat).
2. Extrasul după actul de naștere.
3. Extrasul după actul de căsătorie (dacă e căsătorit).
4. Un tablou amănunțit de toate uneltele sau mașinile de care are nevoie.
5. Suma de bani de care are nevoie pentru instalație.

Cererile vor fi vizate de Președintele Camerii de Muncă din localitatea în care este stabilit petiționarul, arătând că cunoaște pe meseriaș, că acesta este un om harnic, priceput, corect și merită să fie înzestrat.

Ele vor fi confirmate apoi printr-o viză a Prefecturii județului sau Primăriei orașului, în care va arăta că și Prefectura sau județul sunt de părere că meseriașul în chestiune să fie înzestrat.

Uneltele și mașinile se plătesc de noi, iar meseriașul trebuie să restituie banii în timp de doi până la 20 ani, cupă puteri, cu o dobândă de 1% pe an; în aceleași condițiuni se dau și banii în numerar.

În orașele Chișinău și Cernăuți va lua ființă în curând câte o reprezentanță a Băncii noastre, unde meseriașii dornici de a fi înzestrați cu unelte, sau de a obține împrumuturi în numerar, își pot depune cererile și obține orice alte lămuriri în acest sens.

Pentru cei care n'au semnat la împrumutul reintegrării

Se aduce la cunoștință tuturor contribuabililor, care până în prezent nu au subscris la „Împrumutul Reintegrării”, indiferent motivul pentru care nu și-au îndeplinit această datorie sfântă, că Ministerul de Finanțe a prelungit termenul de subscriere până la 1 Februarie 1942.

Contribuabilii care până la această dată tot nu vor înțelege să subscrie la „Împrumutul Reintegrării”, care este menit să asigure securitatea Țării în afară și stabilitatea economică în interior, sumele minimale stabilite de Ministerul de Finanțe, adică suma egală cu impozitele anuale, sunt încunoscători că Ministerul de Finanțe este hotărât a încasa aceste sume, dela cetățenii neînțelegători, pe cale de impozite, înființând pentru aceasta un impozit de războiu egal cu odată și jumătate impozitul fiecăruia.

CRONICA RAZBOIULUI

FRONTUL DIPLOMATIC

După călătoria d. Eden la Moscova, Reichul și-a putut procura informații exacte asupra discuțiilor dintre d. Eden și Stalin. D-l Eden a ținut un discurs, viu comentat de presa europeană.

Știrile de peste Ocean lămuresc scopul călătoriei d-lui Churchill în America și anume, *aducerea în arena războiului a statelor din America centrală și sudică*. Preambulul acestor încercări îl constituie „acordul celor 26 state”, cu primele semnături ale d-lor Roosevelt, Churchill, Litvinov și Soong, diplomatul perpetuu al Chinei lui Chang-Kai-Shek. Va urma conferința din 8 Februarie, dela Rio de Janeiro. Cercurile politice din Berlin atribue o importanță deosebită conferinței dela Rio de Janeiro, în cursul căreia *statele mari din America de sud vor vedea întrucât pot să contrabalanseze presiunea exercitată de d-l Roosevelt*.

Cercurile germane n'au luat nici o atitudine termă cu privire la „acordul” din Washington, dar în schimb au lăsat să se înțeleagă că și vor spune cuvântul la momentul oportun. Acest cuvânt oportun îl putem presupune imediat după data de 8 Februarie.

În legătură cu vizita d-lui von Ribbentrop, ministrul de externe al Reichului, în capitala maghiară, ur-

mând unei invitații a regentului Horthy, *la Wilhelmsstrasse se afirmă că nu este exclus ca ministrul de externe să nu viziteze și alte state semnatare ale pactului anticomintern*.

După o știre particulară provenită din Ankara, Makas Pașa ar fi ținut un discurs violent în parlamentul egiptean, care a fost urmat apoi de importante demonstrații de stradă, în cursul cărora s'a cerut înlăturarea obiectivelor militare engleze de pe teritoriul egiptean.

Știrile tendențioase privitoare la Turcia, au fost desmințite de articolele apărute în ultimele zile în presa otomană, care își exprimă fericirea de a începe Anul Nou în pace și susține vechea dorință de completă neutralitate.

Asasinarea lui Paringaux, anunțată la câteva minute după întâmplare, de radio Londra, lasă loc diferitelor deducții cu privire la amestecul direct al agenților englezi.

Guvernul Filipinelor s'ar fi refugiat la Sidney, în Australia, care pare a fi ajuns o Londră, unde se vor refugia pe rând „guvernele fantomă” ale Asiei.

Cedarea bazei dela *Port Darwin*, în Nordul Australiei, Statelor Unite, urmând atâtor altor cedări de baze militare engleze, ar fi indicii fărâmițării lente a imperiului britanic.

Luptele de iarnă pe frontul rusesc

Pe frontul din Răsărit luptele continuă fără încetare. Rușii dau numeroase atacuri, în vreme ce trupele germane execută replierile și nivelările cerute de pozițiile de iarnă. Lupte însemnate se dau mai ales în sectorul nordic și cel din centru al frontului.

În sectorul de sud, forțele sovietice care reușiseră să străpungă linia

germană din apropierea Charkowului au fost contra-atacate cu mari pierderi pentru bolșevici.

Operațiunile de debarcare executate la Kerci și Feodosia, iar mai pe urmă la Eupatoria, în Crimeea, au fost contra-atacate violent de către forțele germane și române, care au nimicit pe invadatori.

Viscol de nisip în Libia

În mod neașteptat, pe frontul din Libia au loc surprinzătoare schimbări de atmosferă; se anunță mari viscole de nisip, care împiedecă foarte mult operațiunile militare.

Ofensiva engleză, n'a putut depăși

regiunea *Agedabiei*.

Fortăreața *Bardia*, după o înverșunată rezistență, a căzut. În schimb, fortăreața dela *Sollum* nu cedează nici acum.

Războiul din Pacific

După o lună dela declararea războiului din Pacific, Japonezii se află în posesia a două din obiectivele principale ale ofensivei lor, *Hongkong și Manila*, continuând lupta pentru cucerirea celui de al treilea obiectiv, care este *Singapore*.

Concomitent se dau lupte înverșunate pentru împrăștierea și decimarea forțelor americane din Filipine și pentru stăpânirea imensului teritoriu al insulei Borneo.

Fără a se putea spune că potențialul naval își pierde din importanță, luptele s'au localizat pe teren solid. Când luptele de uscat vor putea oferi o situație clară, atunci de-abia va reveni unităților navale misiunea de a stabili

definitiv raportul de forțe și respectiv victoria unuia sau altuia dintre beligeranții Pacificului, Căci nu trebuie să pierdem din vedere, că atât Japonezii, cât și Americanii sunt două puteri navale.

În general însă, flota japoneză are asupra celei americane avantajul tineretii și pe acela că în primele zile ale războiului a reușit să scufunde câteva din unitățile grele de linie ale Statelor Unite.

Statele Unite, vreme de 18 ani, n'au construit nici o unitate nouă. De-abia în 1945-46 Americanii vor dispune de forțe care să întrecă numărul și puterea actuală a Japoniei.

Lupta pentru cucerirea Filipinelor

Stăpânind Filipinele, Japonezii vor putea să creieze cele mai simțite dificultăți sis.emului de comunicație american *tându-i posibilitățile de vehiculare a materiilor prime și a armamen-*

tului destinat aliaților Statelor Unite. De aceea și atacurile date aici sunt dirijate metodic și cu multă energie, deoarece de prom'a rezolvare a dominației militare în Filipine depinde în bună

de **Mardare Mateescu.**

parte succesul de pe celelalte sectoare ale frontului.

Prima etapă, aceea a rezistenței armate din partea trupelor filipine, a fost trecută. Generalul Mac Arthur, refugiat în insula Corregidor, din fața Manilei, are prea puține șanse de a mai dirija apărarea arhipelagului, în vreme ce guvernul s'a refugiat la Sidney, în Australia.

Malaya încercuită metodic

Intense sunt și operațiunile pentru cucerirea Malayei. Se știe, că în afară de importanța economică a acestei peninsule, ea reprezintă și un mare interes strategic. Ori, mai ales din acest punct de vedere, sunt interesați Japonezii în cucerirea peninsulei, deoarece stăpânind Malaya, Indiile Olandeze pot fi reduse la tăcere, drumul spre India devine impracticabil, iar vestita cale a Burmei, atât de utilă lui Chang Kai Shek se închide. De aceea, la asalturile japoneze înregistrăm și o foarte violentă rezistență din partea trupelor engleze. Asistăm însă la un plan de încercuire destul de curajos, din partea comandamentului japonez, plan care se face remarcant prin debarcările de parașutiști în Borneo Olandez, prin repetate incursiuni în Sumatra și prin repetate debarcări pe coasta occidentală a Malayei, la adăpostul oferit pe teritoriul Thailandez.

Atacurile dinspre Nord păstrează aceeași putere ca la început și ultimele știri ne arată că forțele japoneze au deschis o ofensivă generală spre Singapore, după ce au trecut prin defileurile munților dintre regiunea Selangor și provincia Perak. Având flancul fixat pe portul Kuantan, cucerit zilele trecute, forțele japoneze dispun astiel de cea mai potrivită și prielnică poziție spre a putea conta pe reușita acestei ofensive.

Bătălia din jurul Singapurului va căpăta proporții din cele mai mari. Japonezii au prevăzut și acest lucru, începând un viu bombardament al bazelor de plecare englezești din Birmania. Portul și baza navală dela Rangoon au fost bombardate fără întrerupere de către forțele aviatice japoneze cu baza în Thailanda. Aerodromul Mingaladon de lângă Rangoon, a fost deasemeni bombardat și în cursul operațiunilor aeriene dela acest punct au fost doborâte șase avioane britanice.

Presa engleză, în frunte „Times”, comentând situația din Malaya, o arată ca „foarte îngrijorătoare”, subliniind că odată cu căderea Singapurului, soarta Indiilor Olandeze este și ea pecetluită deoarece bazele olandeze sunt prea slab înzestrate spre a putea rezista atacurilor directe ale Japoniei.

Redactor responsabil
ION COLAN